

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระนะ วันพระ วันโกนไง เราจะแสวงหาสัจธรรมในหัวใจของตน ถ้าแสวงหาสัจธรรมในหัวใจของตน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา เรามีที่พึ่ง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ถ้าเป็นที่พึ่งขึ้นมา มันอยู่ที่หัวใจของคน

ถ้าคนมีอำนาจวาสนา เขาเห็นผ้ากาสาหวัดพัด เห็นพระ แค่นี้สมณะเป็นมงคลชีวิต

ถ้าเราคิดไม่ได้ เราอยู่บ้านอยู่เรือนของเรา เห็นพ่อเห็นแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เพราะพ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา มันด้วยเวรกรรมของสัตว์ไฉน

เวลาประสบภัยๆ ไฉน เป็นผู้ประสบภัย เวลาภัยน้ำท่วม น้ำแล้ง เวลาภัยแล้ง ผู้ประสบภัยๆ เกิดอุบัติเหตุ เราเป็นผู้ประสบภัย

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นคน เป็นมนุษย์นี่เป็นผู้ประสบภัย ภัยกิเลส ตัณหาความทะยานอยากไฉน

ถ้าประสบภัย ประสบภัยแล้ว เราจะดำรงชีวิตของเราไปอย่างไร ถ้าดำรงชีวิตของเราไป เห็นไหม เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเรามีอำนาจวาสนาบวชพระ บวชพระต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย จีวร เครื่องนุ่งห่ม บาตร อาหาร เจ็บไข้ได้ป่วย น้ำมูตรเน่า ที่อยู่ที่อาศัย ปัจจัย ๔ ที่เรือนว่าง เจียมณา แล้วให้เธอปฏิบัติอย่างนี้ตลอดชีวิตเกิด

ถ้าปฏิบัติตลอดชีวิตไฉน เพราะบวชพระ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กรรณฐาน ๕ อุปัชฌาย์ให้มาแล้ว ให้มาแล้ว บวชเป็นพระ บวชพระแล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา กลัวจะไม่มีความรู้ไฉน ก็ไปศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียนพระพุทธศาสนา

นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก ถ้าเรียนบาลี บาลีเขาบอกว่าเพื่ออะไร เป็นบุญอะไรไปสู่ผู้
พระไตรปิฎก เกียวกัณไม่จบไม่สิ้น เกียวกัณไม่จบไม่สิ้นนะ

เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เวลากรรมฐานๆ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัด
ปฏิบัติของท่านไง ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับหรือไม่ ถ้า
ใจสงบระงับ นั่นแหละมันจะเข้าใจ ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ มันจะเกิด
ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

ไอ้ที่เราศึกษาๆ ศึกษาด้วยสัญชาตญาณ ศึกษาด้วยสติด้วยปัญญาของโลก เขาไป
ศึกษานะ เขาเรียนหนังสือ เรียนทางวิชาการ เขาก็ใช้ความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้เหมือนกัน เขาเรียก
โลกียะ มันเป็นเรื่องโลกๆ ศึกษามาแล้วก็ง

ประสบภัย เป็นผู้ประสบภัยไง ประสบภัยกิเลสต้นหาความทะยานอยาก ไม่เข้าใจของ
มันแน่นอน

ถ้าประสบภัยขึ้นมาแล้ว ถ้าใครมีอำนาจวาสนานะ เขาฝึกหัดปฏิบัติของเขา ถ้าเขาเห็น
กิเลสไป เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

แต่ภาษาเราไง ภาษาเรา เรามีการศึกษา เรามีสติปัญญาขึ้นมา เขาก็ฝึกภาวนาได้ทั้งนั้นนะ
วิปัสสนิก นึกกายก็ได้ นึกเวทนามก็ได้ นึกจิตก็ได้ นึกธรรมก็ได้ ยิ่งธรรมนี่นึกได้ตลอดเวลาเลย มัน
ขึ้นตลอดเวลา ความรู้สึกนึกคิดของคน ถ้าความรู้สึกนึกคิดของคน แล้วมันแก้กิเลสได้ไหม มัน
เป็นจริงเป็นจังไหม

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังนะ มันสังเวชไป

ถ้าใครรู้ว่าตัวเองเป็นผู้ประสบภัยนะ เขาพยายามจะพาตัวเขาให้ออกจากภัยนั้น เขาไม่
จมปลักอยู่กับภัยนั้นหรอก แต่เราไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นภัยและไม่เป็นภัย เราไม่รู้ที่มาที่ไปทั้งสิ้น

ทุกคนนะ ทางวิทยาศาสตร์ไม่เชื่อการเกิดและการตาย คนเราเกิดมาชาติเดียว ตายแล้ว
ก็จบ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้ เราเป็นผู้วาสนาน้อย อายุ ๘๐ ปี เพราะ ๔ อสงไขย พระศรีอริยเมตไตรยในอนาคตกาล ๘๐,๐๐๐ ปี ๑๖ อสงไขย

๑๖ อสงไขย เกิดตาย เกิดตาย เกิดตาย จนนับไม่ได้ถึง ๑๖ ครั้ง มันมากมายมหาศาลขนาดไหน การสร้างคุณงามความดีไ้ ถ้าสร้างคุณงามความดี ประสพภัยแต่ละภพแต่ละชาติขึ้นมา สร้างสมคุณงามความดีของเราขึ้นมาให้ไ้ ถ้าสร้างสมคุณงามความดีขึ้นมาให้ไ้ได้ะ พันธุกรรมของจิต

ถ้าจิตมันดีงามนะ ครอบครั้วใดไ้แล้วแต่มีลูกที่อภิชาติบุตร เวลามานะ พี่น้องเหมือนกัน พันธุกรรมไปตรวจแล้วของพ่อของแม่ทั้งนั้นนะ แต่ใจเขาไม่ใช่ ใจคิดดีคิดชั่วแตกต่างกัน ในบ้านของเราที่คิดเหมือนกันไม่มี

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เอตทัคคะ ๘๐ องค์ พระอรหันต์ ๘๐ องค์ ลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความถนัดแตกต่างกัน ความแตกต่างกันกันนั้นะเอตทัคคะ คือความถนัด แล้วถนัดเพราะอะไร เพราะสร้างสมมามันชอบของมัน ถ้าชอบสิ่งใด ทำสิ่งนั้น

ในสังคมของเรา สมาคมๆ สมาคมใดมันก็ชอบอย่างนั้นนะ ไปนั่งไม้กันอยู่ทั้งวันนั้นแหละ เพราะมันเป็นความชอบ ถ้าความไม่ชอบ เสียเวลามาก วันทั้งวันมานั่งสูมหัวกันอยู่นั้นนะ

พระกรรมฐานๆ เขาไม่ให้คลุกคลีกันนะ

ไปวัดไปวาขึ้นมาแล้วเคารพสถานที่ สถานที่ของผู้ทรงศีล ถ้าเขามีศีลมีธรรม เขาต้องการความสงบเป็นสัปปายะ ถ้าความสงบเข้ามา สงบในหัวใจของตน กายเป็นสัปปายะ หัวใจต้องเป็นสัปปายะ แต่นี้กายเป็นสัปปายะ หัวใจมันดันโครมๆๆ ไม่เห็นเป็นสัปปายะเลย ทุกข์เจียนตาย

เราทำหน้าที่การงานขึ้นมา เราอาบน้ำต่างน้ำ เราว่านี่ทำงานหนักมาก เวลานั้นสมาธิ นั่งเพื่อให้หัวใจสงบ มันหนักกว่าก็ร้อยเท่า การชนะตัวเองแสนยาก ถ้าชนะตัวเอง เห็นใหม่

เรียนพระไตรปิฎกมาจบ ๙ ประโยค เป็นกุญแจไขตู้พระไตรปิฎก เพราะแปลบาลีไ้ได้ รู้หมดทุกเรื่อง

แต่กรรมฐาน ทำใจให้สงบให้ได้ แล้วไซ้ให้ถูกด้วย ถ้าไซ้ไม่ถูกนะ มันเป็นจินตนาการ แล้วจินตนาการโดยหัวใจ โอ้โฮ! มหัศจรรย์มาก แล้วมันก็หลงไหลไปตามจินตนาการของมัน ถ้า ความหลงไหล เห็นไหม นี่วาสนาของคน

ถ้าวาสนาของคนนะ หลวงปู่มั่นท่านออกฝึกหัดปฏิบัติครั้งแรกกว่าจะสงบได้ หลวงปู่ เสาร์พาเข้าป่าเข้าเขาเพื่อความสงบให้ได้ พอสงบแล้วจริงหรือไม่จริง ถ้าปรึกษาใครไม่ได้ เข้ามา วัดสระปทุม มาพักที่นั่น แล้วไปหาเจ้าคุณอุบาลีฯ

เจ้าคุณอุบาลีฯ เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิต ศึกษาทางวิชาการคล่องแคล่วมาก นี่ด้วย อำนาจวาสนา พระโพธิสัตว์ด้วยกัน หลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านบอกท่านปรารภนาเป็นพระ โพธิสัตว์ เจ้าคุณอุบาลีฯ ท่านปรารภนาเป็นพระโพธิสัตว์

คำว่า “พระโพธิสัตว์” แล้วมีอำนาจวาสนาขึ้นมา อำนาจวาสนาขึ้นมาว่าเขาสร้างบุญ กุศลมามาก

พระโพธิสัตว์ ถ้าเริ่มต้น เป็นพระโพธิสัตว์เริ่มต้น ทำสิ่งใด ทำตามสมมติมันก็ได้เล็กๆ น้อยๆ การกำหนด การท่ายกต่างๆ มันจะไม่ชัดเจน แต่พระโพธิสัตว์ที่สร้างอำนาจวาสนามา บุญแบบ จิตใจมันคงกว่า ชัดเจนกว่า

พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ก็มากมายมหาศาล แล้วเวลาหลวงปู่มั่นท่านมาระลึกของท่าน ที่ประพฤติดิปฏิบัติมันติด ติดเพราะอะไร

ลาความเป็นพระโพธิสัตว์นั้น

พระโพธิสัตว์ฯ นะ จะเข้าสู่มรรคสู่ผลไม่ได้ พอเข้าสู่มรรคสู่ผลไม่ได้ โสดาบัน ๗ ขาติ ถ้า บรรลุธรรมอีก ๗ ขาติ พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มันไปอีกเท่าไร ผู้ประสพภัย ภัยจากกิเลส ทั้งๆ ที่ทำคุณงามความดีของเรานี้มากมายมหาศาล นี่ข้อเท็จจริง ผล ของวิญญูจะ เชื่อหรือไม่เชื่อมันเป็นสิทธิ เพราะเชื่อไม่เชื่อ นี่แหละพันธุกรรมของจิต เพราะเชื่อ ไม่เชื่อ นี่อำนาจวาสนา

ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา เขามูมานะของเขา เขาทำของเขา ถ้ามันผิดพลาดไป ทดสอบๆ เพราะอะไร

ยิ่งทดสอบยิ่งแวววาว

ปัญญาถ้าเราใช้บ่อยครั้งเข้า เราพิจารณาของเราบ่อยครั้งเข้า แล้วถ้ามีสติปัญญา พิจารณาคราวหน้ามันจะกว้างขวางขึ้น กว้างขวางขึ้น ใจที่มันชุกมันช้อนอยู่ ก็เลสนะ เดียวมัน รู้ทันทั้งนั้นนะ มันรู้ทันเพราะอะไร

เพราะคนที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป ทำมาถูกต้องชอบธรรมใหม่ ไซ้ ไปถามหลวงตาพระมหาบัว ท่านให้ทำอย่างไรต่อ

ทำซ้ำ ทำซ้ำ

ทำซ้ำเพื่อตรวจสอบของเรา เพื่อดูของเรา มันจริงหรือไม่จริง

นี่ไง มันไปก๊อบปี้มาไง

ธรรมนี้เป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น เราเป็นชาวพุทธๆ ขึ้นมา ใจ ถ้าชาวพุทธเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดในพระพุทธานุศาสน์ เกิดซ้ำ เกิดแล้วเกิดเล่า แล้วเกิดแล้วเกิดเล่า มันมีเชื้อไขอยู่ในหัวใจของตน แล้วกิเลสมันบังเงา มันอ้างธรรมะ มันว่ามันรู้ธรรม มันบรรลुธรรม มันเข้าใจธรรม แต่มันไม่เคยเห็นจริง

ถ้ามันเห็นจริงนะ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ นี่ฝ่ายเหตุ

นิโรธ ดับ ขณะตัดขาด สังโยชน์ขาดด้วยมรรค ๘

มันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น ถ้ามันไม่มีที่มาที่ไปทั้งสิ้น ยถาภูตัง ก็เลสมันตาย แล้วรู้ได้อย่างไร ใครรู้ เรานี้ก็เลสตายเป็นล้านๆ ครั้ง ตายเกลื่อนเลย แต่ไม่รู้อะไรทั้งสิ้น

ผู้ที่ปฏิบัตินะ ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เขาพูดคำเดียวเท่านั้นนะ แล้วให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ถ้าข้อเท็จจริง ไม่ต้องพูดมาก

ใจพูดแจ่มๆ นะ น้ำท่วมทุ่ง ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน พูดแต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพูดมันเป็นนิยายธรรมะไง มันเป็นเรื่องที่โลกฟังแล้วซาบซึ้งๆ แต่เวลาฝ่ายปฏิบัติมันเสียเวลา

หลวงตาพระมหาบัว ท่านจบมหา แล้วท่านเป็นเลขาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เวลาท่านดูแลพระนะ เวลาเจ้าฟ้าเจ้าคุณเทศน์ โอ้โฮ! มหัศจรรย์ เพราะท่านเองก็ต้องสอนบาลีเพื่อใช้ทุนใจ แต่ท่านหนีออกไปปฏิบัติ ไปหาหลวงปู่มั่นครั้งแรก หลวงปู่มั่นเทศน์นี่งงเลย ฟังไม่รู้เรื่อง

แต่ท่านบอก เป็นบุญกุศลนะที่เราไม่โทษหลวงปู่มั่น โทษคนฟัง โทษเรา เราฟังเจ้าฟ้าเจ้าคุณเทศน์ทางวิชาการ ตรรกะธรรมะ นิยายธรรม โอ้โฮ! ฟังแล้วมันซาบซึ้งๆ มาฟังกรรมฐานไม่รู้เรื่อง

ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านพูดไป ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ ศรัทธา อจลศรัทธา ท่านบอกนี่ฟังธรรมเป็น ฟังธรรมเป็น

หลวงปู่มั่นเทศน์ที่วัดเจดีย์หลวง ใจ หมู่งสงฆ์บอกเลย เทศน์มุตโตทัย มุตโตทัยก็เรื่องของเรานั้น เรื่องกิเลสนะ เป็นผู้ประสพภัย จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเสมอกัน เสมอกันเกิดจากพ่อจากแม่เหมือนกัน เกิดมามันทุกข์มันยากเหมือนกันทั้งสิ้น แล้วเวลาทุกข์ยากขึ้นมาเราปฏิเสธสิ่งนี้ เราต้องการแต่ความสุขความพอใจของตน เราจะประสบความสำเร็จในชีวิตในทุกๆ เรื่อง แล้วประสบความสำเร็จในชีวิตทุกเรื่อง มันประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

คนที่เขาฉลาดของเขา สิ่งนั้นเขาทำมา ทำเพื่อชาติเพื่อตระกูล แต่สมบัติความจริงของตน บุญและบาป เวลาบุญและบาปเกิดขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะความจริง

นี่ไง หลวงปู่มั่นท่านเทศน์มุตโตทัยๆ ไปฟังไม่รู้เรื่อง ฟังไม่เข้าใจ แต่ดี ดีที่ยังติดตนเอง ติดตนเองว่า เพราะหลวงปู่มั่นท่านมีชื่อเสียงคับประเทศไทย เรามากหน้าเข้ามาเพื่อมาหาท่าน แล้วเวลาท่านเทศน์ขึ้นมา ทำไมเราไม่รู้เรื่องเลย

ไม่รู้เรื่องเพราะมันยังฟังเทศน์ไม่เป็น ถ้าฟังเทศน์เป็น ฟังเทศน์เป็นนะ มันจะย้อนเข้ามาสู่ตัวเราเลย

นี่ไง ธรรมสภาจุฬา เอตมมุงคฺลมุตฺตมํ

เวลาหลวงปู่มั่นท่านเช็กลูกศิษย์ลูกหาของท่านไง ถ้าปฏิบัติมามันต้องมีพื้นฐานของมัน สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน เวลาแก้จิตๆ ใจ จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร

เขาแก้จิต เขาไม่ได้แก้ที่สมอง เขาไม่ได้แก้ที่ความคิด เขาไม่ได้แก้ที่อำนาจวาสนา เขาแก้จิต

จิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ทำสมาธิไม่เป็น มันเข้าถึงตนเองไม่ได้ ตนไปแก้ไขอย่างไร

เวลาคนเจ็บไข้ได้ป่วย ให้อุกเงินๆ เขาต้องเอาคนไข้ไปโรงพยาบาล แล้วหมอเขาจะรักษาของเขา

ไฉนเรา คนไข้หาไม่เจอ หาจิตตัวเองไม่เจอ แล้วจะพาไปอุกเงินที่ไหน ละเมอเพื่อพากไปเรื่อยเปื่อย

ละเมอเพื่อพากเพราะอะไร

เพราะเป็นผู้ประสพภัย น้ำท่วมมันซัดไป มันพัดไป ไฉโย! ไหลไปกับน้ำเลย น้ำพาไปไหน ก็ไหลไปเลย ขอเสื้อชูชีพ ขอให้ใครช่วย เจอตันไม้ เกาะเลย ๓ วันกว่าเขาจะมาเจอ เกาะตันไม้ อยู่โน้นนะ ผู้ประสพภัย เพราะมันหาใจมันไม่เจอ เอาคนป่วยอุกเงินไปโรงพยาบาลไม่ได้ ไม่มีมรรค ๘ ที่จะรักษามันได้

ถ้ารักษาของมัน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงๆ เห็นไหม วันนีวันพระๆ ถ้าวันพระนะ พระผู้ประเสริฐ หัวใจที่ประเสริฐ

เราเกิดมา การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เพราะมันมีลมหายใจ มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ถ้าอยู่ทางโลก ถ้ามีชาติมีตระกูล เขาก็ดูแลชาติตระกูลของเขา ถ้าเราเห็นภัยในวัฏสงสาร เวียนเกิดเวียนตายอย่างนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าไม่รู้ก็ภพก็ชาติอยู่แล้ว หาทางออกให้ได้ ถ้าบวชพระๆ ใจ

ถ้าบวชพระขึ้นมา ถ้าไปศึกษา ศึกษาจะมาเผยแผ่ธรรม นี่ผู้ประสพภัย แล้วรดอุกเงินมันจะไปช่วยคนอื่นไง แต่ผู้ประสพภัยก็ทุกชั้นนะ ผู้ประสพภัยถ้าจะช่วยคนอื่นเขาอะ แล้วตัวเองก็เป็นผู้ประสพภัยด้วย อุบัติเหตุซ้ำซ้อน ตายกองกันอยู่นั่นนะ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

ฝึกหัดปฏิบัติของตน ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ติงถามไถ่ งานของพระ หน้าที่ของพระ หลวงตา พระมหาบัวท่านถามลูกศิษย์ทุกวัน

“งานของตัวเสร็จแล้วหรือ งานของตัวนั้นนะเสร็จหรือยัง งานของพระนะ”

เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ กรรมฐาน & เจริญจักมันใหม่

ถ้ารู้จัก หมอโง่ หมอเขาเอาตังค์ แล้วพ่อแม่เลี้ยงมาแต่อ่อนแต่ออก ตั้งแต่ตื่นเท่าฝ่าหอย รุ้นสยใจคอหมดนะ นี่ไง พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา อบรมบ่มเพาะมา แล้วตัวเองโตขึ้นใหม่

ถ้าเป็นอภิชาติบุตรโง่ เราไม่ต้องไปถอดไปอ่อนใครทั้งสิ้น เราทำตัวของเราให้ดี เป็นผู้มั่งคั่งมีธรรม พ่อแม่จะถามว่า ทำไมจึงเป็นคนดีอย่างนี้

อ้าว! ก็มีศีลมีธรรมไง

ถ้าเราทำของเรา ให้เขาได้คิด ให้เขาได้ดูก็คิดว่า ถ้ามีศีลมีธรรมเป็นอย่างไร

หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไว้ “พระไม่ทรงศีลทรงธรรม ใครจะทรง”

พระเป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนประชาชน ไม่รู้จักจิต ไม่รู้จักสัมมาสมาธิ ไม่รู้จักภาวนามย ปัญญา ปัญญาที่แจ่มๆ เจริญไม่ต้องพูดหรอก คอมพิวเตอร์มี ทุกอย่างเยอะเยยะ แต่ของจริงอยู่ไหน

ของจริงพูดมา อะไรจริง อะไรเท็จ แล้วถ้ามันเท็จนี้ผู้ประสพภัย ภัยที่กิเลสมันจะลากจูงไป แต่ถ้าเป็นธรรมๆ สงบ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

จิตที่โดนกิเลสมันข่มขี่หลับไหลมาตลอด มันตื่นขึ้น ตื่นขึ้นก็ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น ก็เสื่อมหมด

แก้จิตโง่ ก็แก้ใจจิตเจริญแล้วเสื่อมนี้โง่ แล้วเสื่อมใหม่ ถ้าไม่เสื่อม อย่าทุกข์

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง

ทุกข์ นั่งอยู่เฉยๆ ก็ทุกข์ กิรียาอยู่ในอัฐภาพเดียว เป็นไปไม่ได้ ต้องเคลื่อนไหว ต้องเปลี่ยนแปลงตลอด ทุกข์ทั้งนั้น

ทุกข์มันเป็นอย่างไร แล้วทุกข์อะไร แล้วใครทำให้ทุกข์ แล้วสุขเกิดจากไหน แล้วจะกำจัดทุกข์อย่างไรด้วยมรรค ๘

ถ้าเป็นจริงๆ นะ วันพระ วันโกน เราไปวัดไปวา ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ แล้วถ้าเราเป็นอจลศรัทธาณะ ฟังเป็นเหตุเป็นผล แต่ไม่เชื่อ ต้องไตร่ตรอง ต้องคิดของเรา ต้องปฏิบัติของเรา แล้วถ้าเป็นจริงนะ มันเป็นเรื่อง บัจฉิตตัง สันติภูมิจิโก

ธรรมะมีหนึ่งเดียวเท่านั้น

พระอรหันต์อาสวัชฌญาณ ทำลายอวิชชาเท่านั้น ทำลายพญามาร เรือนยอดของเรือนสามหลัง ความโลภ ความโกรธ ความหลง เรือนสามหลัง อวิชชาเป็นเรือนยอดของมัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้หักเรือนยอดนั้นแล้ว

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำจบสิ้นกระบวนการแล้ว ท่านถึงวางข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาที่เป็นนามธรรม ที่คนละทิ้ง คนขว้างทิ้ง เพราะมันขัดเกลากิเลสไป

แต่ถ้าสุขหัว สุขหัวกันเป็นคนละ เป็นหมู่คณะ อันนั้นชื่นชม นี่มันเป็นกระแสสังคม มันเป็นกระแส เกิดขึ้นเดี๋ยวก็ดับ สว่างไสว เดี่ยวก็มืด ไม่มีสิ่งใดคงที่หรอก

แต่ถ้าเป็นจริงในหัวใจของตนนะ นี่แหละพระพุทธศาสนา เอวัง